

Sygn. akt III R C 204/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Zelek

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Rumin

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2018 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa B. B. i małoletniego A. B. reprezentowanego przez matkę B. B.

przeciwko S. J.

o ustalenie ojcostwa, alimenty i roszczenia z ojcostwem związane

I. ustala, że S. J. nazwisko rodowe J., syn M. i I. z d. K., ur. (...) w L. jest ojcem małoletniego A. B. ur. (...) w N., syna B. B., którego akt urodzenia sporządzony został w USC w N. za numerem: (...),

II. nadaje małoletniemu dziecku nazwisko (...),

III. pozbawia S. J. władzy rodzicielskiej nad małoletnim A. J.,

IV. zasądza od pozwanego S. J. na rzecz małoletniego syna A. J. alimenty w kwotach po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie, płatne z góry począwszy od dnia 11 kwietnia 2016 r. do 10-tego każdego miesiąca do rąk matki B. J., z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat po wyżej ustalonym terminie,

V. zasądza od pozwanego S. J. na rzecz powódki B. B. kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem kosztów związanych z ciążą i z porodem z ustawowymi odsetkami od dnia 6 lipca 2016 r. do dnia zapłaty,

VI. w pozostałej części powództwo oddala,

VII. nakazuje sięgnąć od pozwanego S. J. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego w Nowym Sączu) kwotę 817,24 zł (osiemset siedemnaście złotych i 24/100) tytułem opłaty, od której powodowie byli zwolnieni i zwrotu kosztów opinii biegłego oraz kwotę 6 zł (sześć złotych) za klauzulę wykonalności,

VIII. wyrokowi w pkt. IV nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt: III RC 204/16

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 6 lipca 2016 r. powódka B. B., działająca imieniem własnym i jako przedstawiciel ustawowy małoletniego A. B., domagała się ustalenia, że pozwany S. J. jest ojcem małoletniego A. B., zasądzenia od pozwanego na rzecz małoletniego A. B. alimentów w kwotach po 600 zł miesięcznie, począwszy od dnia urodzenia dziecka, a także zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki B. B. kwoty 2000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, ostatecznie zmodyfikowanej do kwoty 700 zł z tytułu kosztów związanych z ciążą i porodem. Ponadto, co do władzy rodzicielskiej nad małoletnim, powódka wносиła o powierzenie

jej wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnim i o ograniczenie władzy rodzicielskiej pozwanego do prawa interesowania się stanem zdrowia dziecka. Na rozprawie w dniu 21 października 2016 wniosowała o nadanie małoletniemu synowi nazwiska matki. W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w dniu (...) urodziła dziecko – małoletniego A. B., a w okresie koncepcyjnym obcowała płciowo jedynie z pozwanym, nie utrzymywała kontaktów fizycznych z innymi mężczyznami. W związku porodem poniosła koszty w wysokości około 2000 zł. Obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim.

Na rozprawie w dniu 21 października 2016 r. pozwany, zajmując stanowisko w niniejszej sprawie, domagał się potwierdzenia jego ojcostwa za pomocą badań DNA, a na wypadek potwierdzenia jego ojcostwa wobec małoletniego A. B., uznał żądanie alimentacyjne małoletniego powoda, wnosił, by małoletni nosił nazwisko ojca, a w razie sprzeciwu matki – nazwisko połączone z nazwisk obojga rodziców, zaś w zakresie władzy rodzicielskiej wnosił o pozostawienie mu prawa interesowania się stanem zdrowia i wynikami w nauce małoletniego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni A. B. urodził się w dniu (...) i jest synem powódki B. B..

(dowód: odpis zupełny aktu urodzenia – k. 12)

Powódka B. B. i pozwany S. J. pozostawali w nieformalnym związku przez około 3 miesiące, tj. w okresie czerwca i lipca 2015 r. Podejmowali wówczas współżycie fizyczne. W tym czasie powódka nie spotykała się z innymi mężczyznami. Do poczęcia małoletniego powoda doszło pomiędzy 14 czerwca 2015 r. a 13 lipca 2015 r. Powódka dowiedziała się o ciąży w sierpniu 2015 r. i poinformowała pozwanego o swoim stanie, a pozwany początkowo nie kwestionował swojego ojcostwa, towarzyszył powódce w wizytach u lekarza. Podczas trwania ciąży powódki strony skonfliktowały się i zakończyły swój związek, zerwały także wzajemny kontakt. Ciąża powódki została zakończona w dniu 11 kwietnia 2016 r. poprzez cesarskie cięcie.

Pozwany nie widział dziecka po jego urodzeniu, pierwszy raz spotkał się z synem w lutym 2018 r., niełożył na utrzymanie małoletniego.

W związku z urodzeniem dziecka powódka poniosła wydatki na zakup łóżeczka, ubranek i wózka, za które zapłaciła około 1500 zł, ponadto, w okresie ciąży ponosiła koszty odpłatnych badań. Powódka otrzymała świadczenie – tzw. becikowe – w wysokości 1000 zł i z otrzymanej kwoty pokryła część kosztów wyprawki dla dziecka.

(dowód: zeznania powódki B. B. – k. 29, 162, zeznania pozwanego S. J. w związku z przesłuchaniem informacyjnym – k. 29/2, zeznania świadka K. B. – k. 77, zeznania świadka A. K. – k. 77/2, opinia biegłego – k. 131)

Powódka B. B. pracuje w (...) sp. z o.o. na pełen etat na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Do 30 czerwca 2018 r. przebywa na urlopie wychowawczym. Mieszka w domu rodzinnym wraz ze swoją matką i siostrą, które pomagają powódce w utrzymaniu małoletniego powoda. Powódka dokłada się swojej matce do opłat związanych z utrzymaniem domu kwotami po 200 zł miesięcznie. Powódka pobiera zasiłek rodzinny, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem podczas urlopu wychowawczego, świadczenie wychowawcze 500+, a także alimenty z funduszu alimentacyjnego. Łącznie powódka pobiera świadczenia w wysokości 1495 zł miesięcznie.

Pozwany S. J. na dzień 19 października 2016 r. pracował na podstawie umowy zlecenia w (...) i we wrześniu 2016 r. otrzymał wynagrodzenie w wysokości 500 zł brutto. Ma zasądzone alimenty na dziecko z innego związku w wysokości po 400 zł miesięcznie.

(dowód: zaświadczenie – k. 27, 28, 158, 159, 160, zeznania pozwanego S. J. w związku z przesłuchaniem informacyjnym – k. 29/2, zeznania powódki B. B. – k. 29, 162)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt dokumenty, których wiarygodność i autentyczność nie zostały przez strony podważone, ani nie wzbudziły zastrzeżeń Sądu, opinię biegłego ginekologa-położnika, zeznania świadków, zeznania powódki i przesłuchanie informacyjne pozwanego.

W toku postępowania pozwany domagał się przeprowadzenia dowodu z badań DNA. Mimo zobowiązania nałożonego przez Sąd, pozwany nie uiścił zaliczki na poczet przeprowadzenia badań, ponadto, zaprzestał aktywnego udziału w postępowaniu i nie stawił się na rozprawę, o których został prawidłowo zawiadomiony. W tej sytuacji, wobec biernej postawy pozwanego, przeprowadzenie dowodu nie było możliwe, gdyż do badań DNA niezbędnym jest stawiennictwo pozwanego przed biegłymi w celu pobrania materiału do badania.

W związku z powyższym Sąd dopuścił dowód z badań antropologicznych, niemniej jednak przeprowadzenie dowodu również nie było możliwe, z uwagi na brak materiału dowodowego w postaci wyraźnych zdjęć pozwanego. Z opinii biegłego sądowego lekarza z zakresu położnictwa i ginekologii wydanej na podstawie dokumentacji lekarskiej powódki i małoletniego A. B. wynika, że należy przyjąć, że rozpoczęcie ciąży powódki nastąpiło w okresie pomiędzy 14 czerwca a 13 lipca 2015 r.

Okoliczności związane z relacją stron w okresie poczęcia małoletniego Sąd ustalił w oparciu o zeznania stron i zeznania świadków. Bezspornym pozostawało to, że w okresie koncepcyjnym strony pozostawały w nieformalnym związku i podejmowały współżycie fizyczne. Prawdopodobny czas, w którym doszło do zapłodnienia, został wskazany w wiarygodnej i fachowej opinii biegłego ginekologa, która to opinia nie była przedmiotem zarzutów stron, a Sąd ocenił ją jako w całości wiarygodną. Podkreślenia wymaga również, że pozwany w toku niniejszej sprawy nie kwestionował tego, że może być ojcem małoletniego, nie podnosił, by zachodziło prawdopodobieństwo ojcostwa innego mężczyzny, jak też nie negował, że współżył we wskazanym okresie z matką dziecka. Pozwany domagał się potwierdzenia swojego ojcostwa za pomocą badań DNA, nie wskazując jednocześnie okoliczności, które mogłyby podważyć jego ojcostwo wobec małoletniego.

Świadkowie K. B. i A. K. złożyły w ocenie Sądu wiarygodne zeznania, z których wynikało, że strony w przedmiotowym okresie były parą, miały wspólne plany na przyszłość, ich związek był znany najbliższemu otoczeniu, a pozwany poczuwał się do ojcostwa dziecka i go nie kwestionował. Zeznania świadków pozostają w tym zakresie zgodne z informacjami podanymi także przez pozwanego. Dochody matki małoletniego i wydatki, jakie ponosi ona na jego i swoje utrzymanie Sąd ustalił w oparciu o zeznania powyższych świadków i zeznania powódki, które również w całości pozostawały wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 85 k.r.o. domniemywa się, że ojcem dziecka jest ten, kto obcował z matką dziecka nie dawniej niż w trzechsetnym, a nie później niż w sto osiemdziesiątym pierwszym dniu przed urodzeniem się dziecka (§ 1, zd. 1). Okoliczność, że matka w tym okresie obcowała także z innym mężczyzną, może być podstawą do obalenia domniemania tylko wtedy, gdy z okoliczności wynika, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne (§ 2).

W toku niniejszego postępowania pozostawało bezspornym, że w okresie koncepcyjnym dla poczęcia małoletniego powoda, powódka B. B. i pozwany S. J. obcowali ze sobą. Okoliczność ta została przez pozwanego przyznana. Jednocześnie pozwany nie przedstawił dowodów, z których wynikałoby, że w przedmiotowym okresie powódka obcowała z innym mężczyzną, jak też takiej okoliczności pozwany nie podnosi ani nie wykazał aby ojcostwo innego niż pozwany mężczyzny było bardziej prawdopodobne. Co więcej, z zeznań pozwanego wynikało, że nie miał wątpliwości co do swojego ojcostwa wobec małoletniego dziecka, a jego stanowisko procesowe i żądanie potwierdzenia ojcostwa za pomocą badań genetycznych związane było wyłącznie z tym, że związek stron ostatecznie rozpadł się, a powódka zerwała kontakt z pozwanym.

W powyższych okolicznościach, Sąd nie miał wątpliwości, że żądanie ustalenia ojcostwa pozwanego wobec małoletniego A. B. jest zasadne. Dlatego też, w zakresie żądania ustalenia ojcostwa małoletniego powoda, Sąd ustalił, że pozwany S. J. jest ojcem małoletniego A. B..

Zgodnie z art. 89 § 1 i 2 k.r.o. jeżeli rodzice nie zajęli zgodnego stanowiska w sprawie nazwiska dziecka, nosi ono nazwisko składające się z nazwiska matki i dołączonego do niego nazwiska ojca.

W niniejszej sprawie strony wysuwały sprzeczne żądania odnośnie nadania małoletniemu nazwiska. Powódka bowiem domagała się, by małoletni nosił nazwisko matki, podczas gdy pozwany domagał się nadania dziecku nazwiska ojca, a na wypadek nie wyrażenia na to zgody matki o nadanie powodowi nazwiska z połączonych nazwisk matki i ojca.

Z powołanego art. 89 k.r.o. jednoznacznie wynika, że w przypadku braku zgodnych oświadczeń rodziców co do nazwiska dziecka, albo wobec sprzecznych oświadczeń, Sąd obligatoryjnie nadaje dziecku nazwisko połączone z nazwisk obojga rodziców. Brak jest w takiej sytuacji możliwości nadania dziecku nazwiska wyłącznie jednego z rodziców.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy pozwany zajął stanowisko sprzeczne z żądaniem matki dziecka co uzasadniało nadanie dziecku nazwisko (...) - J., stanowiące nazwisko matki z dołączonym do niego nazwiskiem ojca.

W przedmiocie władzy rodzicielskiej pozwanego nad małoletnim synem, Sąd orzekł na zasadzie art. 111 k.r.o., zgodnie z którym jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców.

W niniejszej sprawie zasadnym było pozbawienie pozwanego władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem. Pozwany nie wykonuje faktycznie swojej władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, nie interesuje się synem, nie uczestniczy w jego wychowaniu i utrzymaniu, co oznacza, że w istocie zaniedbuje swoje obowiązki rodzicielskie względem dziecka. Pozwany nie uczestniczy dobrowolnie w wykonywaniu władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem w żadnym z aspektów wykonywania tej władzy rodzicielskiej, zatem wyłącznie ograniczenie władzy rodzicielskiej pozwanego mogłoby utrudnić sprawowanie efektywnej opieki nad dzieckiem jego matce i zagrozić dobru dziecka.

W przedmiocie zobowiązania alimentacyjnego pozwanego Sąd orzekł na zasadzie art. 133 k.r.o., z którego wynika, że rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać (§ 1). Zgodnie zaś z art. 135 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wypełnianie obowiązku alimentacyjnego polega także na osobistych staraniach o utrzymanie i wychowanie dziecka.

Z ujawnionego materiału dowodowego nie wynika, by małoletni powód generował ponadprzeciętne koszty swojego utrzymania, w szczególności nie przedstawiono dowodów na to, by małoletni był dzieckiem chorym lub z innego powodu wymagał dodatkowych nakładów na swoje utrzymanie. W oparciu więc o zeznania matki powoda, a także wiedzę wynikającą z doświadczenia życiowego, Sąd ocenił, że koszty utrzymania powoda wynoszą około 700 zł miesięcznie, co odpowiada kosztom utrzymania przeciętnego dziecka w wieku lat dwóch. Małoletni na tym etapie życia ma bowiem zazwyczaj wyłącznie potrzeby bytowe, a nie generuje kosztów związanych z edukacją bądź rozwojem zainteresowań.

Zasądzona kwota alimentów odpowiada w ocenie Sądu również możliwościom zarobkowym rodziców małoletniego powoda. Powódka sprawuje osobiście opiekę nad dzieckiem, czym w znacznym stopniu wypełnia swój obowiązek alimentacyjny wobec małoletniego. Jednocześnie sprawowanie opieki nad powodem ogranicza znacznie możliwości zarobkowe jego matki. Niemniej jednak, powódka pobiera z tytułu opieki nad małoletnim przysługujące jej świadczenia, zatem osiąga skromny dochód i może w ograniczonym zakresie dokładać się do utrzymania dziecka także finansowo. Możliwości zarobkowe pozwanego nie były przedmiotem postępowania dowodowego w niniejszej sprawie.

Pozwany nie podnosił, by zachodziły okoliczności zmniejszające jego możliwości zarobkowe w stosunku do możliwości zarobkowych przeciętnego dorosłego młodego mężczyzny. Pozwany nie wykazał, by jego stan zdrowia uniemożliwił mu realizowanie obowiązku alimentacyjnego w zasądzonej kwocie, jak też nie wykazał, by był niezdolny do pracy lub jego zdolność do pracy była ograniczona. Tym samym w ocenie Sądu alimentowanie powoda kwotami po 500 zł miesięcznie mieści się w możliwościach zarobkowych pozwanego.

Zgodnie z art. 141 § 1 k.r.o. ojciec dziecka niebędący mężem matki obowiązany jest przyczynić się w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom do pokrycia wydatków związanych z ciążą i porodem.

Powódka ostatecznie domagała się zasądzenia od pozwanego zwrotu wydatków poniesionych w okresie ciąży i porodu w kwocie kwoty 700 zł, na co miały składać się wydatki na zakup wyprawki dla dziecka (łóżeczka, ubranek, wózka), a także koszty badań, jakie powódka wykonywała odpłatnie w okresie ciąży, w zakresie, w jakim powódka nie pokryła ich z otrzymanego świadczenia – tzw. becikowego.

Co do zasady żądanie powódki należało uwzględnić. Jak wynika z doświadczenia życiowego narodziny dziecka wymagają dokonania zakupów niezbędnych do opieki nad noworodkiem, jak też kobieta w okresie ciąży powinna w szczególności sposób dbać o stan swojego zdrowia i wykonywać niezbędne badania kontrolne. Podana przez powódkę kwota wydatków, jakie miała z tego tytułu ponieść, jest wiarygodna i niezawyżona. Niemniej jednak, z art. 141 § 1 k.r.o. nie wynika, by ojciec dziecka obciążał obowiązkiem zwrotu wszystkich poniesionych w tym czasie wydatków, a jedynie wydatków w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom konkretnego stanu faktycznego. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, by pozwany miał w całości zrekompensować powódce poniesione wydatki, gdyż częściowo powinny one także obciążać powódkę jako matkę dziecka. Z tych względów, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 500 zł, uznając ją za uzasadniony udział pozwanego w kosztach, jakie powódka poniosła w związku z ciążą i porodem. Sąd w całości uwzględnił żądanie powódki w zakresie odsetek od zasądanego roszczenia. Pozwany wiedział o ciąży powódki i znał przewidywany termin porodu, zatem miał świadomość, że dziecko przyjdzie na świat. Można również domagać się od przeciętnego człowieka wiedzy życiowej co do tego, że należy ponieść koszty związane z wyposażeniem dziecka. Pozwany powinien być więc od początku mieć świadomość, że będzie musiał partycypować w wydatkach na dziecko już od jego urodzenia.

Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 500 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych z tytułu ciąży i porodu z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 6 lipca 2016 r., tj. dnia złożenia pozwu w niniejszej sprawie, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c.

Pozwany jest w niniejszej sprawie stroną przegrywającą postępowanie.

Powódka i małoletni powód byli zwolnieni od kosztów sądowych z mocy art. 96 ust. 1 pkt 1 i 2 u.k.s.c. W związku z powyższym, Sąd kosztami postępowania obciążył pozwanego i zasądził od niego kwotę 817,24 zł, na którą złożyły się: koszt wydania opinii biegłego z zakresu ginekologii i położnictwa w wysokości 492,24 zł i opłata w kwocie 325 zł od zasądanego roszczenia alimentacyjnego, od której uiszczenia powodowie byli zwolnieni. Ponadto, Sąd obciążył pozwanego kosztami postępowania o nadanie klauzuli wykonalności niniejszemu wyrokowi, tj. kwotą 6 zł.